KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 3.12.2008
SEK(2008) 2931

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

uzupełniający

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Streszczenie oceny skutków

{KOM(2008) 809 wersja ostateczna}
{SEK(2008) 2930}

STRESZCZENIE

POWODY DOKONANIA PRZEGLĄDU

Celem dyrektywy 2002/95/WE jest ograniczenie stosowania substancji niebezpiecznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, które przyczyni się do lepszej ochrony zdrowia ludzi oraz przyjaznego dla środowiska odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Jej przeglądu dokonuje się z dwóch zasadniczych powodów:

1. Komisja czynnie pracuje nad **poprawą otoczenia regulacyjnego**, aby było prostsze, bardziej zrozumiałe, skuteczne i egzekwowalne. Otoczenie regulacyjne, w którym działa przedsiębiorstwo, ma wpływ na jego konkurencyjność oraz jego zdolność do rozwijania się i tworzenia miejsc pracy. Poprawa otoczenia regulacyjnego jest istotnym celem europejskiego **partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia** (strategii lizbońskiej). Można więc wprowadzić zmiany w dyrektywie prowadzące do poprawy jej wdrażania, egzekwowanie jej przepisów i jej spójności.

2. Dyrektywa RoHS (w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym) zobowiązuje Komisję do dokonania przeglądu środków ustanowionych w dyrektywie, w szczególności w odniesieniu do objęcia jej zakresem dwóch dodatkowych kategorii sprzętu (kategoria 8 i 9: wyroby medyczne oraz przyrządy do nadzoru i kontroli) oraz dostosowania wykazu substancji zabronionych.

OPIS I CELE

Osiągnięcie celów dyrektywy RoHS jest trudniejsze i bardziej kosztowne ze względu na problemy związane z niejasnościami w zakresie jej wdrażania takimi jak brak harmonijnej interpretacji definicji i zróżnicowane wymagania dotyczące wykazania zgodności produktu; problemy związane z egzekwowaniem jej przepisów takie jak niewystarczające działania nadzoru rynku; oraz problemy związane z zauważoną niespójnością z pozostałym prawem wspólnotowym i postępem naukowo-technicznym, takie jak potencjalne pokrywanie się z przepisami rozporządzeń REACH czy PWE oraz potrzeba włączenia do zakresu dyrektywy wyrobów medycznych oraz przyrządów do nadzoru i kontroli.

Cele przeglądu są następujące: lepsze wdrożenie i egzekwowanie przepisów dyrektywy, większa spójność z innymi powiązanymi aktami prawa wspólnotowego, poprawa efektywności dyrektywy pod względem kosztów oraz większe korzyści dla środowiska.

PROCES PRZEGLĄDU

Przeprowadzono dwukrotne konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz wiele badań, które dotyczyły tematów przeglądu oraz opcji polityki w ramach każdego z nich. Te konsultacje i badania pomogły określić i przeanalizować kilka opcji opisanych poniżej.

OPCJE

Opcje podzielono na trzy grupy:

1. wyjaśnienie i uproszczenie dyrektywy,

2. poprawienie egzekwowanie przepisów dyrektywy na poziomie krajowym;

3. dostosowanie dyrektywy do postępu naukowo-technicznego.

W ramach każdej z tych trzech grup wzięto pod uwagę kilka opcji oraz dokonano analizy kosztów i korzyści każdej z nich.

WYBRANE OPCJE

Podsumowując, zaleca się następujące opcje:

Zmiany w tekście aktu prawnego precyzujące zakres dyrektywy i definicje, w szczególności poprzez sporządzenie wykazu produktów definiujących zakres dyrektywy RoHS, wiążący i niezależny od zakresu dyrektywy WEEE.

Wprowadzanie wszystkich odpowiednich przepisów istniejących już w ramach pakietu legislacyjnego wprowadzania produktów do obrotu w UE dotyczących:

- działań nadzoru rynków krajowych;
- mechanizmów oceny zgodności produktu przed jego wprowadzeniem do obrotu na podstawie deklaracji producenta;
- założenia zgodności produktu na podstawie norm zharmonizowanych oraz oznakowania CE.

Dostosowanie procedury wyłączeń, np. poprzez wprowadzenie procedurą komitetową wymogu, aby wnioskodawcy dokonywali analizy substytutów przed złożeniem wniosku oraz wprowadzenie dodatkowych kryteriów przyznania wyłączenia;

Stopniowe włączenie w zakres dyrektywy RoHS wyrobów medycznych i przyrządów do nadzoru i kontroli; brak zmian w wykazie substancji zabronionych.

KORZYŚCI i KOSZTY

Ogólnie koszty i korzyści wynikające w powyższych opcji przedstawiają się następująco:

Mało jest informacji na temat rzeczywistych **kosztów ponoszonych przez przemysł w celu osiągnięcia zgodności produktów**; dla produktów objętych obecnie dyrektywą RoHS szacuje się, że koszt waha się od 1 do 4 % obrotu. Bardziej aktualne badania wykazują średni ogólny koszt związany z RoHS na poziomie 1,9 % obrotu (wcześniejsze koszty oraz jednorazowy wydatek w przyszłości).

W przypadku wyrobów medycznych oraz przyrządów do nadzoru i kontroli, które niekiedy produkuje się w niewielkich ilościach lub które mają zastosowania krytyczne, i w związku z tym mają zwiększone wymagania dotyczące badań i niezawodności, szacunkowy roczny koszt osiągnięcia zgodności może wynosić 400-1600 mln EUR; twierdzi się nawet, że koszt osiągnięcia zgodności z dyrektywą RoHS przez niektóre produkty złożone może wynieść 7-10 % obrotu (dla nowych produktów) lub 1-10 % (w przypadku modyfikacji produktów istniejących). Duża część tych kosztów związana jest z długim cyklem rozwoju, testowania i

zatwierdzania bardziej złożonych produktów. Dlatego proponuje się **stopniowe włączanie** tych produktów, pozwalając w ten sposób na osiągnięcie zgodności w ramach istniejących zasobów oraz cyklów rozwoju produktów.

Dyrektywa RoHS nie przewiduje obowiązku sprawozdawczości dla państw członkowskich ani wymogu dostarczania informacji przez producentów i w większości przypadków państwa członkowskie nie wprowadziły takich prawnych obowiązków na poziomie krajowym. Proces przyznawania wyłączeń uznaje się za dość długi dla produktów o krótkim cyklu innowacyjnym; harmonizacja wymogów dotyczących treści wniosku oraz wyjaśnienie kwestii okresu obowiązywania wyłączenia **przyśpieszy proces**, zwiększy pewność prawną oraz zmniejszy obciążenia administracyjne zarówno dla władz jak i dla wnioskodawców.

Wprowadzenie zharmonizowanych wymogów dotyczących zakresu, definicji, oceny zgodności produktu i nadzoru rynku zgodnych z innymi wymogami legislacyjnymi UE dotyczącymi produktów **poprawi pewność prawną**, a tym samym **zmniejszy obciążenia administracyjne**.

Początkowe wdrożenie tych zmienionych przepisów może stanowić **dodatkowe obciążenie administracyjne** dla państw członkowskich i producentów w zależności od obecnego stopnia przygotowania państwa członkowskiego do właściwego egzekwowania przepisów oraz od adekwatności środków przyjętych przez producentów w celu zapewnienia zgodności produktu.

Służby Komisji szacują, że ogólny zysk netto – jakkolwiek skromny – jednak nastąpi. Ponadto zalecane opcje będą miały znaczący kumulacyjny skutek dla jasności dyrektywy i harmonizacji w zakresie jej wdrażania i egzekwowania jej przepisów przy jednoczesnym wkładzie na rzecz lepszych uregulowań prawnych.

Korzyści dla środowiska mogą okazać się znaczące: w wyrobach medycznych oraz przyrządach do nadzoru i kontroli, stanowiących wagowo 0,2-0,3 % zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, stosuje się tony metali ciężkich zabronionych w ramach dyrektywy RoHS (>1400 ton ołowiu, około 2,2 tony kadmu). Poprzez niewłaściwe gospodarowanie odpadami substancje te mogą dostać się do środowiska (jedynie 49,7 % zużytych wyrobów medycznych i 65,2 % przyrządów do nadzoru i kontroli są zbierane selektywnie). W perspektywie średnio i długookresowej ograniczenie ich stosowania dyrektywą RoHS doprowadzi do ich całkowitego usunięcia z produktów i ich odpadów. Dalsza analiza pokazuje, że nawet w scenariuszach zakładających znacznie wyższy poziom recyklingu włączenie tych kategorii sprzętu do zakresu dyrektywy RoHS będzie nadal mieć korzystny wpływ na środowisko.

Biorąc pod uwagę, iż kontrole przeprowadzone obecnie przez państwa członkowskie wykazały, że aż 44 % skontrolowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego było nie w pełni zgodne z wymogami, oczekuje się, że skuteczne mechanizmy nadzoru rynku na poziomie krajowym oraz zacieśniona współpraca między władzami poszczególnych państw członkowskich w zakresie usuwania produktów niezgodnych z wymogami znacząco zwiększą korzyści płynące dla środowiska z dyrektywy RoHS poprzez ograniczenie do minimum ilości obecnych na rynku produktów niezgodnych z wymogami.

W odniesieniu do dostosowania wykazu substancji niebezpiecznych regulowanych dyrektywą RoHS wstępne badania wskazały potencjalne substancje, ale ze względu na brak wystarczających informacji na temat substytutów, który nie pozwala jednoznacznie

stwierdzić, że są one bardziej bezpieczne dla środowiska lub – w przypadku istnienia produktów bezpieczniejszych dla środowiska – na stwierdzenie, czy koszt zastąpienia jest proporcjonalny do korzyści środowiskowych, **przedłożenie nowego wykazu substancji niebezpiecznych objętych zakresem dyrektywy RoHS uznaje się za niemożliwe**.